

و یرظنہ بہ تمکد ماء میسقت : مہدر اہچہ اُسَلج
ی لَمَع

مِحْرًا نَمَحْرًا اللَّهُ مَسْبُ
 نَيْمَاعِلًا بَرَّ لِلَّهِ دَمَحًا
 هَلَا وَ دِمَحَمَ نَيْبَجْتُمَا اللَّهُ قَرِيخَ لِيْءُ قَلَا صِلَا وَ
 نَيِرْ هَاطِلَا
 نَيْعَمَجَا مَهْنَادَعَا لِيْءُ قَنَعَلَا وَ

لَوَّلَا رُقْسِلَا

لِيْءُ رِظْنَا لِيْءُ فِقْحَا لِيْءُ قَلْخَا نَمَ لِيْءُ ذَلَا وَ هُو
 ، لَوَا رَفْسُ «؛ أَيْتَا ذَلَا هَضْرَاوَعُو دُو جُولَا تَعِيْبُ
 هَبْ رِظْنُ رَدْ ، تَسَا قَدْ هَبْ قَلْذَا لِيْءُ رَفْسُ
 » . نَا أَيْتَا ذُضْرَاوَعُو دُو جُو تَعِيْبُ
 مَلَا هَبْ تَارْتِكْ مَلَا ذَا رَفْسُ لِيْءُ نَعِيْلُوَا رَفْسُ
 رَفْسُ نِيَا . تِيْءُ مَلَا هَبْ تِيْلُو لَعْمُ مَلَا ذَا وَ تَدْحُو
 دُو جُو أَيْتَا ذُضْرَاوَعُو دُو جُو تَعِيْبُ هَبْ رِظْنُ رَدْ
 تَقِيْقُدُو تَعِيْبُ ، تَسِيْچُ دُو جُو هَكْنِيَا لِيْءُ نَعِيْءُ ؛ تَسَا
 ضْرَاوَعُو دُو جُو نِيَا رِبِيْ ضْرَاوَعُو هَبْ چُو ، تَسِيْچُ نَا
 : ذَا تَسَا تَرَابَعُو دُو جُو ضْرَاوَعُو . دُو شِيْمُ
 بُو جُو وَ تَرُو رِضْ ، قَلَا طَا ، تَطَا سَبْ ، تَدْحُو
 رِبْ هَكْ تَسَا لِيْءُ أَيْتَا ذُضْرَاوَعُو هَبْ نِيَا هُمُ هَكْ ... وَ
 . دَنُو شِيْمُ ضْرَاوَعُو دُو جُو

«دراد دوجو اجنيا ردی کلاسمر» ؛ کلاسمه هیفو

رَفْسُ رَطَا خَبْ ، دَنِيُو گِيْمُ «کَلْسَمُ» هَكْنِيَا تَلَعُ
 لَحْمُ لِيْءُ نَعِيْءُ ، تَسَا کَلْسِدْ لَحْمُ نُو چُ ؛ تَسَا لُوَا
 هَبْ نَجْ ذَا دَهَاوُ خِيْمُ نَا سَنَا وَ تَسَا رُو بَعُو وَ تَكْرُدْ
 اجْنِيَا . دَسْرِبِيْ قَدْ هَبْ نَجْ هَبْ وَ دَنُکْ تَكْرُدْ لِيْءُ قَلْذَا

فقاوم ی دعب ی اهرفسد رد ی لو ،تسا کلسم
تسا

لوا کلسم» ؛مولعا عیمج ی فن اسنلا اهیلا جاتحی ی تلا فرا عملا ی فل ولأا کلسملا
«دراد جایتحا اهنأ به مولعا همهر رد ناسنا هک تسا ی فرامرد

هر خلاب ،دیناو خب دیهاو خمی م هکی ملع ره امشد

دیراد درو خرب دوجو ضراوع و دوجو اب

ل:حارمہ مُتَّيَسِدٌ وَّمَدَّقِمٌ هِيفُ و

و ی لولأا اهمیسقت و هفسلفا فیرعتی فتمدقما

اهفرشد و اهتیاغ

به لحرم ۶ و تسا اجنیا رد همدقم کی»

دما دهاوخن آ بسد

و هفسلفی لولا میسقت و هفسلف فیرعت رد همدقم

مولع ریاسد رب هفسلف فرشد و هفسلف تیاغ

«تسا

ی رظن تمکد و هفسلف فیرعت

تادوجوملا قیاقده ففرعمبه ییناسنلا س فنلا لامکتسا هفسلفا نأ ماعا
ردقب - دیلقنلا و ن ظلاب اذخا لا - نیهار یلاب اقیقت اهدوجوب مگلا و ،اهیلع ی ه ام ی لع
ی ناسنلا عسولأ

ناسنا سفن لامکتسا زا تسا ترابع هفسلف»

نامه ،تادوجوم قیاقده تفرعمه اُطساو به

یور زا و ن اهر به اُطساو به ،دنتسه هکی روط

- سدد و نظ یور زا هن - تیعاو و قیقده

ندیسر یارب دنوادخ هکی تقاط نأ ردقب

«تسا هتفرگ رظن رد قیاقده نأ به ناسنا

به تبسنا ام ،تشدگ هکی روطن نامه هتبلا

میتشادی ضرع اجنیا

و سنج هکی دنابد لاثمبابنم ی سک رگا

تکرد هکی دنابد ای تسیچ ن اویدکی لصف

به بهترم کی زا تاذکی تکردی نعی بهیر هوج

ی مذ بجوم نیا ،ش دوخ دوجو رد رگید بهترم

هتبلا .دنک ادیپ سفن لامکتسا هکی دوشد

ی لو ،دوشی م ادیپ ی مک ریغت ،ترو صر هر د

رکذ ادعب مهن اشیا و تسیند سفن یارب لامک اهنیا

دنیا مرفی م

تارو صتی رسکی زا تسیند ترابع لامک

ناسنا و ددنببش قذ ناسنا ن هذ رد هک ی تا قیدصت و ادیپ ی لوصد مء و ی ماء روضد اهنا هب تبسند و لعف هب هوقزا تکرحد ی انعم هبل امک هکلب ؛ دنک هیدر جت تیلعف هب ن دیسر و درجت ی وسه ب تکرحد ظف هک اجک ره سپ بتسا ناسنا تاذ ی ارب و تسا نیمه روظنم دوشی م لامعتسا «ل امک» دوشی مذ ادیپ ناسنا ی ارب ی رظن هفسلف اذ نیا

تیاغ رکذ رب ی نیم فالوم فیرعت رب دقت

فیرعت رد

تسا نیا تسه اجنیا رد هک ی رگید باطم

تیاغ ار «س فذل امکتسا» هکنیا ضر فرب

تیاغ ی لو ، مینادب ی رظن تمکد و هفسلف ی ارب هکلب ؛ دوشی مذ هروآ عی شد کی فیرعت رد و دود نایب زاتسا ترابع عی شد کی فیرعت رد هچرگ نآ تیاغ نایب مذ ، عی شدن آ دود موسر دنروآی م فیرعت رد ار تیاغ ، دراوم زای ضعب ، میکد کین ایب رد نیا ی لو ، درادنم ه ی لاکشا و دیبوگی م هفسلف فیرعت رد امش بتسا دیعب

ءایشا هب تفرعم هطساو هب س فذل امکتسا هفسلف» ، تسین طوبرم هفسلف هب س فذل امکتسا اما «. بتسا تاذ دود رب هک تسای تفصد س فذل امک هکلب ی مذ ضراء هفسلف رب و دوشی م ضراء ناسنا هک دیبوگب ربنم فیرعت رد رگال ائمبابنم . دوش و دوری م نآ ی لایاب بیطخ هک تسای زیچ ربنم ی م تحیصنار اهنا و دنکی م تبحص مدرم ی ارب فیرعت رد هکلب ؛ تسین ربنم فیرعت نیا ، دنک بوچزا هک تسای زیچ نآ ربنم : دیبوگب دیاب ربنم نیا و تسای هلهه ی اراد و دنکی م تسرد نیا شتیاغ : دیبوگب دعب . دراد ار تایصوصخ

دنک تبحص و دنیشنبن آی لآاب بیطخ هک تسا
هدروآ عی شد کی فیرعت رد ییاغت اءت قوچیه
تیعقوم رد اما ، دنروآی م یهاگ هتبا ؛ دوشی مذ
و دودح دیاب ، می مکد و یفسلف ائسم کی ناید
دوشد تیاعر لاماک عی شدن آ روغث

تسا ی فیرعتن امه ، فیرعتن یا زارتهب اذل
:دنیا مرفی م تیریتلا اقیادهلا حرش رد ناشیا هک
ی فدوجولا هیلع ام تیفیک اهد دافتسد تیرظنة عانصد
، ن آ ائیسو هب سفذات : دندهی م همادا دعبد و «سفن
دعتم ی ناعم ن آ کرد یارب و دنک ادیبل امکتسا
1» . دوشد

عسو بسدر بیفسلف قیاقده بلوصو ی ناسنا

ن آ و متشاد م ه یرگید ضرع اجنیا رد ن م
:تسا نیا

هفسلف فیرعت رد «ی ناسنلا عسولا ردقب»
هئسم ی ناسنا عسو و تسا ق لطم هفسلف نوچ ؛ تسین
؛ تسین طوبرم هفسلف هب ی ناسنا عسو .تسا یرگید
تیعقاو تیعقاو هب ن دیسر ناکما مدع ی نعید
هفسلف هب و تسا ام فرط زا ی صقند ، تیعقاو
ش دوخ زیزع و عینم ماقم رد هفسلف بدرگی منرب
دیاب دهاوخی م ی سک ره .تسا ی قاب دوخل احه
هفسلف هب هئسم نیا .دسرب ن آ هب و دورب ش دوخ
دوشد هدروآ هفسلف فیرعت رد نیا ات درادن ی طبر
لااح . ایشا تقیقده هب ن دیسر زا تسا ترابع هفسلف
روطنیا .دسرب و دورب دیاب دهاوخی م ی سک ره
دراو هفسلف فیرعت رد ار صقند نیا ام هک تسین
رد ی صقند و لذرظنه طقند نیا زا : مییوگب و مینک

1. 6 ص ، تیریتلا اقیادهلا حرش

دهدی م هر هب ی ناسنا عسو ردقهب هک تسا هفسلف
هکلب ؛دهدی مذ هر هب ی ناسنا عسو ردقهب هفسلف هکلب
هک ،ءایشا تقیقد هب ن دیسر زا اتسا ترابع هفسلف
دسری م اتسا متاخر بمغیپ هک ربمغیپ هب مه ن آ هر هب
هزادنا هب میتسه ی لومعم ابلط کی هک ام مه و
هب هئسم نیا و ؛میریگی م هر هب هفسلف زا نامدوخ
تزع و تعانم ماقم رد هفسلف و تسین طوبرم هفسلف
هک ی ناسک ائممه اذل .تسا ی قاب دوخل احب ،ش دوخ
قرف ن افرع و هفسلف نید و دنکی م لاکشا هفسلف هب
و اتسا صقذ هفسلف رد» :دنیوگی م و دنراذگی م
؛دنکی م هابتشا «!دنکی م اطعا نیا زا شید تمکد
ابی توافت چیه و اتسا ن افرع لثم اقیقد هفسلف هکلب
تسا دوهش ماقم رد ن افرع هکنیا لا ،درادن ن افرع
دناوتدن اسنا رگا .تسا رظن و لقعت ماقم رد هفسلف و
وا دوخ زا صقذ ،دسرب بلطم کی هب لقعت باب زا
طوبرم هفسلف هب رگید نیا ؛دسری مذ شلقه هک اتسا
هفسلف فیرعت رد ار صقذ و لذ میهاو خبات تسین
.میرواید

هفسلف ی ارب فالوم زا یرگید فیرعت

هُبْشَتَلَا لُصْحَيَا ،بَيْرِ شَبَلَا اِقَاطَلَا بَسَدَ لِي اِءِ اَيْلَقَعَا اَمْظَنَ مَلَاعَلَا مُظَنَ :تَأَقَّ تَيْشَن اِ و
زا اتسا ترابع هفسلف :ی یوگب روطنیا ی ناوتی م ی تساوخرگا و « ؛ی لاعتی رابلا
دوجو ملاع هب ی لقع مظن کی ،یرشد تقاط بسدر ب و لقعت ساسار ب امش هکنیا
هیشته ی لاعتی راب هبات ،دوش ادیب امش لقع رد مظن نیا زا ایلقع تروص کی و دیهدب
»دوش لصاد

نیا نوچ ؛میهدب مظن ج راخ هب میناوتی مذام
رد دوجو ملاع و هدام رد فرصت و هعبرالوصف
رپ طقف ام .میهدب مظن میناوتب ات تسین ام رایتخا
رود هب دوجو ملاع نیا لک رد هک میتسه ی هاگ
میشاب هتشاد تردقی لیخرگا ی تد !میدرگی م دوخ
ی مذ رگید ی لو ،میهدب مظن ار ملاع نیا میناوتی م
.میهدب مظن ار ملاع ریاس میناوت

تو کلم ملاع میهاو خب هک میتسه ی سک هچام
تسخن ،میهد رارق ن آ ی ارب ماش ،مینک تسرد ار

!؟مینک فرطن آ و فرطنیا و ،میهد رارق ریزو
تسا نیا میهدب ماجنا میاوتی مامه کی یراک اهنت
تسهه کی روطن آ ار ملاء و میهدب یلقع مظنه کی
میهدب رارق نامدوخی نهذ تر و صدرد

و یرظن تمکدهب تمکده ملاء میسقت

یلمع تمکد

«يُقَلِّدُ مَيْسِدَ دَمَامٍ وَ تَمْرَمًا مَيُونَعْمَ تَرَوْصَ، نِيَطْلُخُ نَمْنِي وَجَعَلَاكُنْ اسْنَلَا اَعَا جَامَلًا وَ
نِيَنَاشُنَلَا تَرَامِعَ بَسَجِدَ مَكْحَلًا تَنَنْفَا مَرَجَ لَا دِرَجَتَا وَ قَلْعَتَا تَهَجَ اَضِيَا مِسْقَلَا تَنَاكَ وَ
1 يَلْقَعَتَا يَلْمَعُ وَ يَدِرَجَتَا يَمِرْظُنْ: نِيَنَفُ لِي لَانِي تَوْقَلَا حِلَاصِيَا

طلخود زا ی نوجعملثم ناسنا که کی یا جذا زا»
تروصد و حور اهنا زا کی که تسا هدمآ
هبنج که تسا رما ملاء هب طوبرم میونعم
نیمه اهنا زا کی و ،دراد راگدرور پابی طبر
نینچم هب .دراد ی قلخ هبنج که تسا ی سد هدام
نیمه هب قلعتهج کی ،دراد ناسنا که کی سفند
هبنج که دراد ی درجتهج کی و دراد ندب
مرج لا تقونآ .دشخبی م ققحتار وای طبر
هب و تئشنود ترامع بسدر ب تمکد
:دش میسقت نفود هب ،هوقود حلصا هطساو
یلمع نف یرگید و یدرجه یرظن نف کی
«... یلقعت»

طولخم مه اب که ی زیچود ی نعید نوجعم
دندکی م طولخم لسع اب که یریش لثم ،دندکی م
هکنیا هن ،تسا نوجعم «لثم» ناسنا :دنتفگ ناشیا
لولعم ،نودام هبنج ی نعید ؛تسا نوجعم اعقاو
تسا ادجو از جم زیچود هکنیا هن ،تسا لا اب هبنج
دنهذب ی تشا رگیدمه اب ار اهنیاتا

:تسه اجنیا رد هلسم و د

هبنج ناسنا نوچه که تسا نیالوا هلسم
اجنآ رد و دراد ی تسه تقیقدهو دوجو ملاء هب ی طبر
هب دیاب ام سپ ،تسا تطاسب و تیاع و تدحو هبنج

1 قلعتهو تسا هدمآ «یلقعت» یاجه «یقلعت» اههسنی ضعبرد هکنیا
تسا مابتشا ،دناهداد تبسن ندب هبار

هتشاد رظن ی هی ه ام ی لع ی تسه تقیقد کاردا
،تسینام رایتخارد و ام به طوبرم نیا اما ؛میشاب
هک تسا نیا مینکب میناوتی م ام هک یراک اهنت و
میناسربن آ به ار نامدوخ

ی ندب ام ل اح ر هب هک تسا نیا مود ائسم
و میراد ایند به ق لعت و میتسه سد ی اراد و میراد
دیاب ندب نیا به و ایند نیا به ق لعت رطاخه
م ه ار نامیاهراک ن آ و مپهدب ماجنا ار ی یاهراک
رهاظرظنه طقنزا ات مپهدب ماجنا حیحص و تسرد
رظنه طقنزا و قلخ و رما رظنه طقنزا و ن طاب و
و فالاتخا ،روهظ و دوهش ا لحر م و ترطف
ی ار بام سپ . دشاب هتشاد دوجو ی داضت و ضقانت
هوقود حلاصا و ،ی قلخ و یرما نیتشنت ترامع
ن فود به ،ی درجت ی لعت ایلیمع و ی درجت ایلیمع
تمکد و ی درجت ایلیمع ن ف ی کی :میراد زاین
ی لعت ی لمع تمکد ن ف یرگید و تسا یرظن
تسا

ل قعت س اسار ب لمع ی نعید ی لمع تمکد
م هو و سدد و لیخت و نظ س اسار به ،دشاب
قطنم و ل قعت س اسار ب ار دوخ لمع دیاب ن اسنا
رد ار لقع و دشاب هتشاد ی لقع ایلیمع و دهدب ماجنا
و زاجم و تاعیاش به ،دریگب راکه بش دوخ لمع
ام سپ درک ار راک نیا دیز و تفگ ن آ و تفگ نیا
مینکب ار راک ن آ م

و ،ممامت و ایلیمع ی لع دوجولا ترصد س قنلا ش اقتنا اهتباغف ایلیمع نیا اما
و هتسقر و هتسقر ی فل لبع داملا ی فلا ،ی نیعلا م لعللا ایلیمع ایلیمع اهترو رید
هتسقر و هتسقر

ام س فن هک تسا نیا یرظن تمکد تیاغ اما
ام س فن رد دوجو و دوشب دوجو ترصد به بش و قنم
ماظن ن آ مامت و ماظن ن آ لامک به ،تسه هکی روطن آ
تسه هک روطن امه ار تایعقاو ام ات ددنب بش قن

ملاء اب هباشم ی لقع ملاء کی به ام س فذ و ،مینیب
هدام رد ت هابش نیا هتبلا ؛ دوشد لیدبتی ج راخی نیع
ل کشر د و ن آشقر و ترو صرد هکلب ،تسین آ
«تسا ن آ ی شقند هبنج نامه و ن آ تئیه

ن آ ی نیع ن سحاً ماظذ و متأ و لمکأ ماظذ
ماظذ ن آ قباطم اعقاو دوجو تقیقد هک ی ماظذ
تسا .

نیا ار ملاء و دوشد روطنیا ام س فذ رگا
ی م لیدبتی لقع ملاء کی به س فذ نیا ،مینیب روط
ل اقترد کی ی تد امشد نوچ . ی نیع ملاء هذ ،دوشد
ناتهلک ،دیروایید دوخ هلک ل خاد دیناوتی مذ م ه ار
ن آ دیهاوخب هکنیا به دسرب هچ ! دوشی م رجفم
اجلاً صا هک دیروایید ار نیمز هرک ای دنوامد هوک
نیا ن آ ی انعم هکلب . درادن م ه ناکما و دوشی مذ
ملاء هذ ،دوشد ی لقع ملاء کی ،ناسنا هک تسا
«ملاء» اهاج ی ضعب رد هکنیا هتبلا . ی ج راخی
تسا طلاغ ،دناهتشون

رظنهطقذ زا ی نیع «دوشد ی لقع ملاء»
ج راخی ملاء رد هک دوشد ی نامه ،ی روصت و ی لقع
هک دشاب ی هاگتسد لاثم رگا هکی روطه ،تسا
و هلمع دعب و دزیر بنوریدتسا وان هذ رد هچنآ
ملاء نیمه ،دننک تسرد ار ن آ و دنوشد لوغشم انب
... و لاثم ملاء و نامسا و نیمز هرک و دوشد ج راخی
وان هذ رد هک دوشد ی روطنیا امه و دوشد تسرد
ملاء نیا اهتنم ؛تسا ی لقع ملاء ،ملاء نیا .تسا
تهباشم ن آ ترو صرد طقف ی ج راخی ملاء ن آ اب
ن آ تیعقاو رد هذ ،دراد

ی دود ادخی اج و ت رگا» :دنتفگی فراء به
هک ار ی ماظذ نیمه» :تفگی «؟ی درکی م راکهچ

«امدادی مذ ناکت ن زوس رس کی هژ اذناهب تسه
 دهدب ش ناکت رگا نوچ ،دوشی می لقع ملاء نیا
 لاثم ؛تسا ن آ زا رتهب نیا هک تسا نیا ش یانعم
 ریز هب ار نیر بکتسم ،مدرکی می ذغ ار ارقف ن م
 می مذاذایا !مدرکی من اتسلگ ار ملاء و مدناشکی م
 !؟دنکب ار راک نیا دناوت

باوج رد ن آرق رد ربمایپ هکنیا هتبلا
تُرْتَكِّتْسَلًا بَيِّغًا مَدْعًا تُنْكَ وَ لَوْ :دیامرفی منیرکنم
 تیرشب ماقم رد هک تسا نیا یارب¹، **رِيْخًا نِم**
 .تسا هدرک ملک

رد ی اهلسم یراوزبس ی جاد موحر م
 لماتی اج هک تسا هدرکن ایب اجنیا رد دوخ هیشاد
 :دنیامرفی مناشیا .دراد

²تسا و دوجو رد ،ملاء تقیقد نیاربانید ،هتدایم لا هتروصدی عی شلا تقیقد نوچ

هک ی تروصد ن آ :درک ضرع ناشیا هب دیاب
 تروصد ،تسا هتدایم لا عی شلا تروصد
 نیا و ،تسا ن آ تقیقد نام هک تسا ن آ هیلصف
 تروصدی نعید ،ن آ هیشقر و هیشقد تروصد هب اهلسم
 و تسیند طوبرم ن آ ی نهذ دوجو و ن آ ی جراحی نهذ
 ،هلب .دراد توافقی لیذ تروصد ن آ اب تروصد نیا
 ،هتدایم لا هتروصدی عی شلا تقیقد هک امش بلطم نیا
 تقیقد هب ن اسنا هک تسا ی روضد مدع و دوهش رد
 .دنکی م ادیب نیعت عایشا همه

ربمایپ ش یامرف رد تمکد مدع تلیضف

میهاربا ترصد و مرکا

دَيْسِلْ بُوْلَطْمًا وَهْ مَكْحَلًا نِم نَفْلًا اذْهْ وَ
 هِلَا وَ هِيْدَعِ اللّٰهِي لَصْدَهْ نَاعْدِي فِلِوْنَسْمَا لُسْرُلَا
 اَمَكْ عَائِشَلَا اَنْرَا بَبْرَ» :لِقَاتُ ثَيْدِ هَبْرِي لِإِ مَّسْدِ وَ
 «.بی ه»

¹ ۱۸۸ هجری (۷) فارعاً مروصد

² ۲. تقیلعت ، ۲۰ ص ۱۰ ج ، تقیلاعتما تمکحلا

و یدرّجت یرظنّ (ف) تمکد زان فنیا و «
 (لید و ناهر بادی تسه تقید به ندیسر
 مرکا ربمغیب بولطم هک تسا یتمکد نامه
 :تساوخی لماعتم دنوادخ زاتر ضد و دوب
 » «! ناسر بءایشا تقید به ار ام ایادخ»

ربمغیب باطم نیا هک دنیا مرفی م ناشیا
 به ار ام ینعید؛ دراد یرظنّ تمکد به هر اشا مرکا
 ققت و هیقیدست ندیسر تقید نامه
 ار ایشا تقید ات ناسر بهترو صبء ایشلا اتقید
 و مینیب نامدوخ سفن رد، تسه هکی روطن آ
 مینک دهاشم

مرکا ربمغیب روظنم هک تسا حضاو رپ اما
 بسد یء ایشا هئارا، هی هامک ایشا هئارا زان
 اهیلء یء هامک لا و س دحلا بسد یء و نّظلا
 ار ایشا هک تسا نیا تر ضد روظنم هکلب؛ تسین
 کاردا نامه ینعید۔ دراد تیءقاو هکی روطن آ
 تیرثوم و تییبس و تیء کاردا و دیحوت تقید
 هیدوجو هئیسخشد نیءت رد تائیت هئم هیانفو هدحاو
 بر» سپ. نایامنم به۔ تیوهوه طیبس هئیقلاطا
 ار ایشا تیءقاو ینعید «یء هامک ایشلا انرا
 ! هءن اشنام به تسه هکی روطن آ

مُكْلا و¹، (م) اَمْگَد یء بَه بَر (ل) : لَأَسَن ید اَضِیأ مَلَسْلا هِیْء ل یلْخَل و
 اَضِیأ اَهْرُؤْصَیْلا مَز لَتَسْمَلْا اَیْشَلْا دِوْجُؤ دُق یدِصَنَلا و ه

درک ل اؤس روظنیا میهاربا تر ضد و «
 ترابع مکد و «! نک تیاء تمکد نم به ایادخ»
 ، ایشا دوجو به داققتعا رد ناسنا هکنیا زان
 هتبله؛ دوش مز تلم و دنک ادیب قیدست و ناعذا
 «. دهاوخی م هی روست، هی قیدست ره

نیا ملسلا هیء میهاربا تر ضد روظنم
 رد ار اظخ و باوژ دروم صیخشت هک تسین

1. ۸۳ هیا (۲۶) ءار عشد هر وس

نمهد تا عزانم و تا عفارم و میصخش یایاضه
ار او عد و مشاب یبوخی ضاق مناوتب اتنک تیاند
لأصا میهار با تر ضدن وچ؛ مهذب ص یخشد بوخ
تسیند عفارم و او عد ماقم رد

رد تمکد یانعم نیبیت رد فالوم رب دقد

(أَمْكِدْ يَإِذْ بَبْرًا مُفِيرًا)

یانعم هب اجنیا رد مکد: دیوگی م ناشیا

روضدی انعم هب هن، تسا عایشا دوجو هب قیدصت
هب مکد هکلب؛ تسا فلاخ نیا «. عایشا ی نیع

و دسر ب عایشا تینیع ماقم هب هک تسا نیا یانعم

لمکأ و متأ و حصأ و حنهب، دوجو و ی تسه مازند

بَبْرًا: دیوگی م اذل، دنک ادیب تینیع و او دوجو رد

(أَمْكِدْ يَإِذْ بَبْرًا هَكَذَا يَنْحِلُّ صِلَابٌ يَنْقِحًا وَ أَمْكِدْ يَإِذْ)

ار ی تسه تقیقده و نک تیاند تمکدنم هب ی نیع

تفرعم ابار تانیعتو عایشا نم اتن اسانشب نم هب

دهاشم نیبت قیقده مشچ و ی نطاب مشچ و ی عقاو

ی **(يَنْحِلُّ صِلَابٌ يَنْقِحًا)**، دش روطنیا ی تقو. منک

هب لوصو و قوحو ی ارب دادعتسا ی نیع؛ دوش

دوشی م لصاد ناسنا ی ارب نیحلاص هبترم

دیحوته تقیقده هک دنتسه ی دارفا نیحلاص

تسا هدرک ی لجت اهنا ی ارب هلامک و همامتب

أَمْ * تُقَاحًا: هبیا نار هط رد ی کی مدینش

تفگی م و درکی م قوحو هب ریسفت ار ¹**(تُقَاحًا)**

قحلم! تسا ی بوخ زیچ، قحاطا و قوحو»

لا ادا! تسا هداثفا اهنیات سد هب راکر گید «! دیوشب

«! میرادن داتسا هب ی زایندهام: دیوگی م و او دوخ

«! تسا ی بوخ زیچ، قحاطا» دیوگی م دعب ی لو

رد ار تدوخ ی نیع امش قیوشت و کیرحت نیمه

۲.۱ و ۱ هبیا (۶۹) هقاده روس

داتسا مای یوگی م هک وت ای اهداد رارق ی داتسا ماقم
فرد رگید و نیشنب تیاج رسد سپ ، میهاوخی مند
! نزن

باتک رد هک تسانامه لثم هئسم نیا
ی مند داتسا هک دنکی م تابثاً امئاد حور زاورپ
: دیوگی م ش ا هفصر هر د اما¹ ، میهاوخ

ار راک نیا : تفگ نم هب امئاد ن ا جا قلام جاد
! هب ماجنا ار هجسن نیا ! نکب ار راکن آ ، نکب
! نکب ار لسوت نیا ! ناوخب ار هضور نیا
ی م بدا ! درکی م هینت ! میورب اجنآ بشما
!² درک

داتسا دیوگب ای ! تسانا کد اهنیا همه اما
ای ، دینزن م ه ی فرد و دینیشنب رانک و میهاوخی مند
رد نوچ اما ! میهاوخی م داتسا دیوگب اتحارص
ی مند و دنیبی مند داتسا ی ارب تیلها ناشدوخ
نیا زا ار نیمز و میتسینلها م هک دنیوگب دنناوت
ار داتسا ی انبریز دنروجم اذل ، دنکی ی لاذ فرط
. دنکی ی لاذ فرطن آزا ار نیمز و دننرب

موحرم هچنآ فلاخر ب ، تهجر هب
ملاکرد «مکد» زا روظنم ، تسانا هتفگ اردصلام
بَرَّ: دیامرفی م هک ملاسلا هیلع میهاربا ترصد
هب قیدصت³ ، (نَجِلْصَلَابِ يَنْقِحْلَأَو اَمْكَدِ يَل بَّه
ادیق قیدصتن اهر ب ا بن اسنا هک تسیند ءایشا دوجو
مکنیا ای ، دراد دوجو توکلم ملاء کی لاثم هک دنک
تسانا هومرف ق دصم ق داصد کی ار نیا نوچ
. دشاب ن اهر ب مکد رد و رواق قیدصت نم ی ارب

¹ ۲۲ ص ، ی خطبا نسد دئید ، حور زاورپ

² ، حور زاورپ رب رضان حوتفلا رسد هب دوش عوجر رتشیب علاطا تهج
۷۷ و ۲۳ ص

³ ۸۳ هیا (۲۶) ءار عشد هروس

لیصحت بآب زان اسنا و دنتز بی فرح ربمغیبی تقو
 نیا اسبه چ، دنک قیدصت ربمغیب ملاکل و بقت امدقم
 ؛ دشاب رتمکحم میروآی مام هکی نیهار بزای میضقه
 هچ، قیدصت نیا فرصد، مینکذل معی تقواتی لو
 نینچمه؟! دروآی م دوجوبه ام یارب یلامکتسا
 و ی تسه ماظن و لااب ملاوع دوجو، ناهرب ابرگا
 ار دوجو ملاعلک، ی لکروطه و عایشا قیاقده
 یلامکتسا هچ و دراد ی اهدیاف هچ، مینک قیدصت
 قیدصت و دنتفر و دندما مهمنیا؟! دراد ام یارب
 چیه و دنتشادنرب مدق زای مدق ی لو، دندرک مه
بَه بَر دوشی م مولعم سپ! دنتشادن م یلامکتسا
 نیا و عایشا ی نیع قحت زای تسای ترابع **بامگدی**
 .تسا مکده بترم نیرتی لاء

نیا دنیوگی م مکده، مکده به مکنیا تلاء
 ادیبه لاصیفه لئسم و دوشی م عطقه اجنآ رد هکتسا
 لاصیفه ار لئسم ی نعید^۱ **س انا ن یی مکحاف** . دنکی م
 زای، نک مامت، هدب

و کش و روایید نورید دیدرت و کش لاد
 ی نعید مکده ربیدن ی زار لزلزتو بذبذتو دیدرت
 دوشی م دیدرتو کش عفر بجوم هکی اهلئسم

مکده بترم نیرتلااب ی روضد ملاء

دنیوگی م تمکده، تمکده به مکنیا تلاء
 ناسنا سفنو نهد زار دیدرتو کش هکتسا نیا
 به، دنکی م رظن عایشا به ی تقوی نعید؛ دیادزی م
 عطقه هدید به مکل، دنکی م رظن دیدرتو کش هدید
 دوجو ی کش رگید و دنکی م رظن یقید و ناهرب و
 درادن

۱. ۲۶. ۲۶. ۳۸) ص هروس

ی روضد مدع اُبترم ، مکد اُبترم نیرتلاب
 ادبا هوجولانم هجوجیههبرگید اجنآ رد هکتسا
 مه عطق دروم ردی تد اما ! درادن هاری دیدرت
 ای ، دوشی م ادیپ هابتشا عطقام یارب تاقوای هاگ
 اهنیا اُمه ، دنکی م ادیپ عطق همهنیا هکی عاَطق
 زا رتشیب عاَطق هکنیمه اَلاصا ! تسا هابتشا
 ندوب هابتشا ربلید ، دنکی م ادیپ عطق نارگید
 اَعاو اهی ضعب هکتسا بیجعی لیذ اَلاصا . تسا
 ، ناجا قاً ! دنکی م ادیپ عطق یروف و دوزی لیذ
 ! رانگبی لاذی اج دصد ۱۰ ل قأد

امق باسن اتسود زای راوز بسدی اقا مو حرم

تفگی م ناشیا . دوب

اقاً کی هلمجنم رفذ دنچ اب رصع زور کی
 ی لیذ دَیس کی و دروا مه ار شمساهتبا) دَیس
 و تسای نینزانو بوخی لیذ و کاپو فاصد
 میتفر نادمه زانورید هب (دراد تایدمهن لآ
 تعاسد دنچ و میدرکی م تکر دن باباید رد و
 هب هر ابود مه دعب اُتفه . میتشگر ب و میدوب اجنآ
 هب . میدوب هتفر لبق اُتفه هکت میتفر ی لحم نامه
 نیا زایا : متفگنم . میدیسری هاری و د کی
 . میورب فرط

فرطنآ زایا ، هذ : تفگی م دَیس نآ ی لو
 لوبق مدرکت بحد و اب هچره نم « . میورب
 زایا دیا هکت مراد عطقنم » : تفگی م و درکی مذ
 « . میورب فرطنآ

زایا مراد زور ره و متسه ی نادمه نم : متفگ
 ی ساسا هچر بو ی یوگی م هچوت ؛ موری م اجنیا
 ؟ ی نزی م ار فرحنیا

نیا ، میتفری م اجنیا زایا هکت لبق اُتفه » : تفگ
 رد ام اب و دندما ام رسی لآ اب زایا رتوبک اتود
 نم . میدوب نآ رد ام هکت دنتفری م یریسمنامه
 اجنیا زایا و دندما رتوبک اتود نامه مدیدن لآ
 ناشنلا تمسه هکتسا مولعم سپ ، دنتفر

زا دیاب و تسا هابتشامهار نیانیا اذله دنوریم
«!میورب فرطن آ

رتوبکات و دنامه، رتوبکات و دنیا ایآ للاح
دهاوخم دیاشد، تسانامه رگا ای؟ تسال بقه تفه
و دوب هدرک ادیپ عطق و اما. دورب یرگیذ یاج
نیانیا لاصا و دوب هاتسیا ش فرح یورمه یباسد
،عاطق یاهناسنا. دمآی مذوان هذرد اهاهظحلام
و دنتسه عطق اعیرسی لیذی نعید، دنتسه روطنیا
دوشیم فلاخ فشکن اشیارب مه دعب

تسا ی عطق ی روضدم اعد عطقنیا ی لو
نامه لاثم! تسین آنارد فلاخ فشک ادبا هک
دینیبی م ار غارچنیا ناتمشچ اب ن لآ هکی روط
امشد، دروایید لیلد جارسدوجو مد عربی سکرگا و
یم مشچ اب مراد نم: دیوگی م و دیدنخم و اب
!یروآیم لیلد ش فلاخر ب یراد و ت تقون آ، منیب
دورب ی تر فاسم هب تساوخم ی صخش

و دوب هدمآ - هیلع الله ن اوضر - اقا موحرم تمدخ
ن لآ اقا هک دروآیم لیلد ش راکنیا ماجنار ب اماناد
هچ و ،تسانیا عاضوا ،تسانیا رد تحلصم
و دندزی م دنخب و اب مه اقا. تسه هچ و تسه
رتشیب دنخبنیا ،درکی م یراشفاپ رتشیب هچره
هچره و تهک تسانیا دنخبنیا یانعم. دشیم
دوخید تسین مز لا سپ؛ منیبیم مراد هذب، می یوگب
یاجه رگا! ی شکب دوخید تمحز و ی نک ی عسد
و ی نیشنب مه لاسکید، تعاسد و د و تعاسکید
یم دنخب و ته هرابود نم، یروایید لیلد میارب
،منیبیم مراد ی تقو و ،منیبیم مراد نوچ، منز
هب؟! یهدب حیضوت یهاوخم ی زیچ هچ رگیذ
!یزابق لعم و یزاغش یپ: فور عمل و ق

چیه هک تسا یی ماقم یی روضد مء ماقم
 زا میهاربا ترضد. دراذن هار نآ رد یی للذ هنوگ
 نم هب: «دیوگی م و دهاوخی م ار ماقم نیا ادخ
 ». دراذن دوجو اجنآ رد دیدرت رگید هک هدب یی ماقم
 هبلط هچب کی هک ام تسا ن کمم روطچ تقونآ
 ترضد اما، میمهفب ار نیا، میتسه کچوک
 تسا رارق اجنیا رد؟ دیوگی م هچ هک دمهنفد میهاربا
 هچره و متسه ادخ نم: دیوگب و دنک تباجا ادخ
 و مء کی مناوتی م! مهدی م وت هب یی هاوخب
 ات مهدب وت هب تموصذ عفر یی انعم هب مکد کی
 ار دنورپ هکنیمه، دنیای م وت شپ دارفا یی تقو
 هن، تسبج هیضقی مهفب، یی نرب قرو و یی نک ماگذ
 و دهاشد و هئیب اب هک یی شاب دارفا ریاسل ثم هکنیا
 یی مذزونه، تلایکشت و دنورپ ولیکی سد و هنیرق
 یی م، رتلاب نیا زا ای؛ دنک راکهچ دیاب هک دنمهف
 ع لضمه هیقف کی ار وتو منک دایز ار وت مء مناوت
 م هار مولع هیقب و تایضایر مناوتی م یی تدو، منک
 ار وت مناوتی م ای؛ منک داتسا ار وتو مهدب وت هب
 ... و نیطارود و تشهد تاجرد و منکی بوخ مدآ
 اب مناوتی م، رتلاب اهنیا همه زا و؛ مهدب وت هب ار
 ع قوم نیمه رد و ناکم نیمه رد هک منکی راک وت
 ناسنا! یی شاب مدوخ ربمغیپ سینا و س یلج و یی یاید
 بتارم نآ و دهاوخن ار نیا هک دشاب هناوید دیاب
 ! دنک رایتخا ار نودام

«مکد» ادخ زا میهاربا ترضد یی تقو ایآ
 دوجو هب قیدصت نیمه شروظنم، دهاوخی م
 و مکحم و مزاج داقتعا نم یی نعی!؟ تسا عایشا
 مء، تسه یی اهکلام هک منک ادیپ یی دصرد دص
 ، تسه یی لاعفلقع، تسه یی لدع، تسه یی توربج

تسه ی اهدار او تیشم و اضع، تسه ی ملق و حول
 ی اهدیافه کاهنیا. تسه ی اهیها تافصو و امسا و
 هک ایشا دوجو هب قیدصت! تسین مهم و دراند
 و متأ ماظن هب ناسنا هک تسا نیا رنه! تسین رنه
 تقیقد و دنک ادیپ ی روضد ماء، لمکأ و نسحأ
 قلاط لإایء طیسب تقیقد کی هب، ایشا ی تبعث
 دوش ی ناف و لحمضه نآ رد ناسنا و دوش لیدبت
 دراند انعم نآ قوفام هک تسا ی ماقم رگید اجنیا

موحرم هک تسا ی رظن تمکد نامه نیا
 لها دنوخأ موحرم نوچه تبلا. دنکی م نایب دنوخأ
 و هدش ادیپش یارب ی تلاح و دوب هفشاکم و هبقارم
 رد اذل، دوب هدش هتشادرب ش یارب ی یاهباجد
 هبنج ده اوخی م هک دینکی م دهاشم ناشیا تاملک
 و دنادرگرب ی قوذ و ی قارشاه بنج نآ هبار ی فسلف
 لابق هک روطن نامه تبلا. دنکل د و طولخم نآ اب
 هب ی توافتم ی اهار اهنیا، دش ضرع ناتمذ
 مهاب اهار هکنیا هن، دنتسه تقیقد کی یوس
 هب، دنیوگی م ناشیا هک ی ماقم نآ اما. دنراد توافتم
 رگم، دوشی منذل صاد ناسنا یارب تیفیک نیا
 دهاجم و هبقارم و درانگهار رد مدقن اسنا هکنیا
 دشاب هتشاد

مکد بتارم

و ایرکز ترصد دروم رد هئسم: ذیملت
مَكْحَلًا هُنَيْتَاءَ: تسا روطنیمه م هی یحید ترصد
 هبار مکن نآ هک دشاب رارق رگا ی نعید¹. **هَائِبَص**
 ،دندهی منار تواضقاً لاثم، دندهب ی یحید ترصد
 نامه هک دندهی م ار نآ ی لاء بتارم هکلب

1. ۱۲. ۱۲. ۱۹) میرم هروس

ی‌مذنی‌ش‌امز لا ایآ تقون آ. تسای‌روضد مدع
میهاربا تر ضد زارتلابن‌اشماقم‌ن‌اشیا هک دوش
ن‌اشتوبن‌رخاوارد میهاربا تر ضد نوچ، دشاب
؟دنهاوخی‌م‌ار‌ن‌یا

و حوالص هک روظن‌امه مدرک‌ضرع: دانتسا
ی‌بتارم‌ی‌اراد‌مه‌مکد، تسای‌بتارم‌ی‌اراد‌ح‌ل‌اص
،میراد‌ی‌عمج‌اع‌مج‌ماقم، میراد‌ی‌عمج‌ماقم؛ تسای
ت‌دحو‌رد‌ترتک‌ماقم، میراد‌ترتک‌رد‌ت‌دحو‌ماقم
هَبَسَحِبُّلُک هک تسای‌مکد‌بتارم‌اهنیا‌مهمه و، میراد
دوشی‌م‌اطعا

دیامرفی‌م‌اجنیا‌رد‌د‌نوادخ هک‌ی‌مکد
ءایشا‌دوخ‌س‌ف‌ذ‌ی‌نیع‌روضد: زارتسا‌ترابع
تر ضد‌دزنی‌صخش‌ی‌تقو^۱ لاثم. ن‌اسنا‌دوجو‌رد
هک‌دوبن‌روطن‌یا، دزی‌م‌ی‌فرد و دمآی‌م‌ی‌یحی
هکلب، دیدی‌م‌وا و دادی‌م‌ن‌اشند‌وا هب‌ی‌ملیف‌ادخ
ن‌آ هک‌ی‌اهتداد‌ن‌آ‌رد‌ار‌ش‌دوخ‌ی‌یحی‌تر ضد
ی‌م‌وا هب‌و درکی‌م‌س‌اسحا، درکی‌م‌لق‌ذ‌ص‌خشد
تسا‌مکد‌ی‌انعم‌ن‌یا^۱! ی‌یوگی‌م‌غورد هک‌ت‌ف‌گ
ره‌م‌عسد و دراد‌ت‌وافق‌دارفا‌م‌عسد‌ن‌ازیم‌هتبلأ
اطع‌وا هب‌د‌نوادخ هک‌تسا‌ی‌رادقم‌ن‌امه‌ی‌سک
دنکی‌م

ی‌لک‌و‌حنه‌ب‌تقو‌کی؛ دراد‌بتارم‌مکد
ی‌لو، دریگی‌م‌ر‌ب‌رد‌ار‌دوجو‌بتارم‌مهمه و تسای
م‌لاء هب‌طوبرم‌طقف و تسین‌ی‌لک‌و‌حنه‌ب‌تقو‌کی
طوبرم‌اید‌تسا‌خ‌ز‌ب‌م‌لاء هب‌طوبرم‌اید‌تسا‌هدام
نیمه و تسای‌توکلم‌م‌لاء و خ‌ز‌ب‌ق‌وف‌م‌لاء هب
هب‌ی‌یحی‌تر ضد‌اذل. رتلاب‌م‌لاوع‌ریاس‌روط

^۱ یرکسعلا‌ن‌سحلا‌م‌املأ‌ی‌لأ‌بوسنملا‌ریسفتلا هب‌دوش‌ع‌وجر
۶۶۱ ص، م‌لا‌سلا‌هیلع

ی م تیوقت ار مکد نیامناد ، دوز دشر عطساو
 لابل الحرم هبات دوشی م تیاند ر تشیب و ا هب و دنک
 رد دار فای ضعب ن تفگ تسار هکتسا اجنیا . دسر ب
 رد اهنا ن تفگ تسار ر ب ل یلد ، لئاسم زا ی ضعب
 لحرم نآ رد ن لآ و ا نوچ ؛ تسین لئاسم هم
 رتلاابل حارم رد مکد زونه اما ، دهدی م ص یخشد
 هبترم رد لاثم لاعف هکلب ، تسا هدشد تیاند و ا هب
 هدشد تیاند و ا هب ی لفسد توکلم و لاثم و خزر ب
 .تسا

،هعبر ا ر افسان آ زای الحرم ره رد ناسنا
 و ا دوجو رد مکد ، دنک تکرده کی ی اردقم ره هب
 لعف کی ار لعف رگال لاثم باینم . دریگی م رارق
 ار تفص ؛تسا مکدی انعم هب نیا ، دنیبب دحاو
 روطنیمه و ؛تسا مکدی انعم هب ، دنیبب دحاو
 ش دوزم لاءن امهر د ، ی ملاعر هر د و اتاد هاشم
 رگا اما .تسا حیحص و دراد تقیقد و تسا مکد
 هک مینیبی م ، دندهب تبسند لابل هبترم هب دهاوخب
 هبترم رد زونه هک دوشی م مولعم و دنکی م هابتشا
 هنسلا رد هکی تاهابتشا زا ی ضعب اذل .تسا نیپا
 ی م اطخت بسندی رگید هب ی ضعب و مینیبی م افرع
 هبترم کی زا و ا هک تسا نیا تهجهب ، دنده
 دیاب دیوگی م و دهدی م ربخش دوز هبترم قوفام
 .دشاب روطنیا

ی م ماسلا هیلع رقاب ماما ی تیاور رد
 :دیامرف

،هیناعم قدا ی ف مکما هو اب هومتزیم ام لک
 لعل و] مکیلا دودرم ، مکلم عونصم ق ولخم
 ن اف ، نیتینابز ی لاعت لله ن ام هوتت ر اعصلا ل منلا

ن آ لثم ،دندکی م تدابع ار ادخ هک ی ناسک»
 نیتینابز ش دوخ نوچ هک دننامی م ی اهچروم
 روطنامه م ه ادخ هک دنکی م لایذ ،دراد
 هب و ددرگی منرب ادخ هب نیا هکی لاحرد ؛تسا
 و نهذ و رکف هب هکلب ،درادن طابترا وا
 «.ددرگی مر بام تلاخت

تسا هیضق نیمه هب هراشا تیاور نیا

دیوگی م دشاب هک ی اهلحرم ره رد ناسنا ی نعید
 تبسند دوخ رتلابا بئترم هب ی لو «!تسا نیا ادخ»
 نیا متسرپی م ن لآ هچنآ» :دیوگب دیاب اما .دهدی م
 وا و دشاب نیا زا رتلابا تسا ن کمم نوچ «.تسا
 نیا ادخ هک دیوگب دیابن اذل ،دشاب هتشادن ع لاطا
 موکحم آروف ،تسا نیا ادخ هک دیوگی م ات .تسا
 ادخ ،ی تسه هلحرم نیا رد ن لآ و تنوچ !دوشی م
 ی م یور ب رتلابا رگا اما ؛ی نیبی م ل کشن نیا هب ار
 ی روطنیا ام و دوب رتقیمع نیا ،بجع :ی یوگ
 ن آ آروف ،دشاب هتشون م ه ی بلطم لاثم رگا !میدرک
 ی سک تسد هب ات دربی م نیدزا و درادی مر ب ار
 هلحرم نامه رد رگا ی لو !دورنش یوربا و دتفیند
 :دیوگب رگا .تسا تسرد مینیبی م ،دهدب ربخ
 دوب تیفیک نیا هب هک مدید رهاظم نیا رد ار ادخ»
 ،درادن ی لاکشا «.دوب هدرک هولج وحننیا هب و
 ادخ» :دیوگب رگا اما ؛تسا م ه روطنیمه نوچ
 نیا هک دنیوگی م «.تسا تیفیک نیا هب و تسا نیا
 .تسا تقیقذزا هلحرم کینیا و تسینر و ط

تایعقاو هب ندیسر زا تسا ترابع مکد

ملاء نوچ و ؛هترم ره رد و هتر ره رد عایشا

۱، ۶۶ ج ،راونلا راجب ؛ ۲ ح ، ۱۶ ص ،ی ئلهب خیش ،ائیدد ن وعبرا لآ
 .ی ئلهب خیش زال قذ هب ، ۲۹۲ ص

هبن اسنا اذل، ت سا ی تیا هنی ب بتارم ی اراد دوجو
و مکد زا هبترم نامه دسرب هک ی اهبتتر ره
دنکی م کاردا ار دوجو تقیقد

کی امشدرگا هک ما هدزل لاثم ن اتیارب مه اابق
ی رادقم دیهاوخب و دیشاب هتشاد مرگ ب ا فرط
تفسد ل سدنیا، دینک ل ح دن آ رد ار تفسد ل سدنیا
ی مذعیام هب لیدبت ی نیعلا فرط رد و هعقدکی
هک ی بآن آ اب مکمک و دوش مرند دیابل واکلب، دوش
لیدبت ات دنک ادیپ تیخنس ت سا هتفرگ رارقن آ رد
تیخنس و دوش مرند هک رادقم ره هب دوش دن آ هب
ن آ رد ب آل امک و راثا و تقیقد ن آ زا، دنک ادیپ
؛ دنکی م کاردا و دنکی م ادیپ ذوفن و خوسر ل سدنیا
ار ش دوخت یهام مه ا لاما هک ی یاج هب دسری م ات
ار ش دوخت ص خشت و ت یوه مه و دهدی م تسد زا
ی دوجو چیه رگید هک ت سا اجنآ دهدی م تسد زا
دینیبی م عیام کی طقف، دینکی م هاگن ی تقو و دراند
هتکن نیا . ت سا ص و صخب گنر نیا ی اراد هک
، میوشنر و وطنیا ی تقو ات م هام هک میوگب امش هب ار
! میدنبی مذی فرط

ی لمع ت مکد فیرعت

و مرث هک ت سا ی لمع، ی لمع ت مکد»¹؛ ر یخلا لمع قرشایم اهتر منقأ یلمعلا اما و
«دوش مز تلم ن آ هب و دشاب هتشاد ترشایم ریخ لمع هبن اسنا هک ت سا نیا ش اهجیتند

فیرعت ار ی لمع ت مکد مه اجنیا رد ن اشیا
درکن اییدار ن آ ی یاغتاء هرابود هکلب، درکن
ی فیرعت نامه رتهب فیرعت نم رظن هب
هدومرف هتیریثلاً هتیا دهلا حرش رد ن اشیا هک ت سا
دنا:

و راتفر هب لمع ز ا ت سا ترابع ی لمع ت مکد
تافص و تاکلم و رادرک و ت ایصوصخ

1. ۲۱ و ۲۰ ص ۱، ج ۱، تعلیقات مکمل

و هلیذر و تشز تافصد ن دودز هار و ناسنا
1. هئسد تافصد ن درک ن یزگیاج

ن آ دوز و تسا لمء م هی لمء تمکد : ذیملت
لامعا ن آ ققحت هکلب ؛ تسیند هی لمء تمکد ، لمء
تمکد ، هیجراذ ءایشا اب سفن لماعت و ندب رد
تسا هی لمء

ن آ لابند ، دنادن ار یزیچ ات ناسنا : داتسا
آدعب ات دنک راکهچ هک دنادب دیابل وا اذل ؛ دوری مند
تروصد و نیا سپ . دوشد ققم و ارد لمء ن آ
بهینیع تروصد کی و هیمء تروصد کی : دراد
هتشون اجنیا رد دنوخاً موحرم هک هی بلاطم نیا
و هی تسهن سداً ماظنت لامادن آزا هی تروصد ، تسا
دراد هی یاکد هئبج و تسا دوجو هی تاذ ضر او ع
دراد دوجو ماظن نیا رد هچنآ زا باتک نیا هی نعید
زا ، باتک نیا ن دناوخذ اب امشد و دنکی م تیاکد
رگید هی لو ، دیسری م ن آ تقیقد هب هی نهذ رظنه طقند
راک هکنیا رگم ؛ دیسری مند هی نیع رظنه طقند زا
ار باتک نیا ام رگا هی نعید . دیهدب ماجنا هی رگید
دوجو ملاوع نیا و لاعفل قع هک میمهفب و میناوخب
دوجو تطاسب هئبج ، میمهفب ار تیلاء هءدعاق ، دنراد
و هیللاج و هیلماج تافصد و ءامسا ، میمهفب ار
تمکد ، میمهفب ار تاذ اب اهنا تیریغ ای ت دحو
ار یرظن تمکد نیا دیاب لاماد . دوشی م یرظن
هی لمء تمکد . مینک ققم نامدوخ دوجو رد
هی لمء تمکد هی نعید ؛ تسا ققحت نیا ددصدرد
هی لمء تمکد . تسا یرظن تمکد همدقم
هکنیا یارب ، هی دناوخذ ار بلاطم نیا هک لاماد : دیوگ

1. 6 ص ، قیریثلاً قیادهلا حرشد

رد اجنیا و یسرب بلاطم نیا هب دوزخ دوجو رد
ماجنا ار لامعا یسکی دیاب دوشق قحمت و دوجو
هب ،میهدب ماجنا دیاب ام هک یلامعا نآ .یهدب
ندیسر یارب اهدقم و ددرگی مربی لمع تمکد
تقیقد نآ هک ،دوشی م یرظن تمکد تقیقد هب
دوهد زاتسا ترابع

تقیقد ،مدرک ضرع هکی روظن امه هتبلا
ی م لامکتسا بجوم یرظن تمکد تیعاو و
رفس نیا هک میتفگ نوچ ؛نیتفدلان پیام هذ ،دوش
و ،تسا ی نطاب و ی سفن رفس اب قباطم ،ی نهد
ی نادجو و ی دوهد تمکد نامه ش تقیقد و نطاب
دیاب نآ هب ندیسر یارب ام .تسا نافرع نامه و
ار هسد تا کلم و مینک عفد دوزخا ار دبت تا کلم
نیا ،هسد تا کلم اطساو هب .میرواید نآ ی اجه
ل احه ات و تسا هدش هتشون اجنیا رد هک ی قیاقد
دوشی م ی نیع ام یارب رگید ،دوبی نهد

دیاب ام لاوا :دراد دوجو اجنیا رد ی بتارم
قیدست و ناهرب ائیسو هب ار یرظن تمکد نیا
میمهفب و میریگب دایا لاماک ار نیا ام دیاش .مینا وخب
اجنیا رد بلاطم ی لو ،تسا ربخ هچ ملع رد هک
دعب .تسا ملحرم کی لاعفن نیا هکلب ،دوشی مذمامت
هک ،میریگب دایا ار اجنیا هب ندیسر هار دیاب نآ زا
لثم قلاخا بتک .دنیوگی م ی لمع تمکد نآ هب
،مولعلا ایحا ،تاداعسلا عماج ،ةداعسلا جارعم
تمکد ی دستم ،کذلک اثما و فراعملا رجب
،مینا وخب ار اهنأ افرص ام رگا اما .دنتسه ی لمع
ات مینک لمع اهنأ هب دیاب هکلب ؛تسین مامت هئسم
،میسرب اهنأ نطاب هب هکنیا یارب دوش ی اهدقم
نیا .دوش ل دبتم هسد قلاخا هب هئیس قلاخا ی نعید

الله قلاخا به قلاختی نعی هسند قلاخا به ل دبت
 دوجو تقیقده فاشکنا ی نعی الله قلاخا به قلاخت
 سپ . نافرعی نعی فاشکنا نآ . ناسنا یارب
 می معقاو نافرعی یارب ی اهدمدم می لمع تمکد
 ار هئیس قلاخا ، می لمع تمکد اب امش می نعی . دوش
 همدقم نیا و ، دینکی لم لیدبت هسند قلاخا به
 همدقم می لمع تمکد سپ ؛ تسا نطاب به ن دیسر
 یرظن تمکد نطاب به ن دیسر یارب هلمصوم
 .تسا

ار یرظن تمکد ار هاظ امش تسا نکم
 کی لاصا می لمع تمکد به تبسند می لو ، دیناوخ
 لماع هک دینا دبل احن یعد می لو ، دیر ادنرب مه مدق
 ، دراد دوجو هدام خزر ب لماع ، دراد دوجو هدام
 ، دراد دوجو هدام لقع ، دراد دوجو هدام توکلم
 رگا ل اثم بابنم . دراد دوجو هرشعل لوقع هلسلس
 نیا همه ی اهدوت کی ای ت سینومک ای ی نار صند کی
 مه اردصلام دوزا و دناوخب لاما ار رافسا
 وا هچنآ ؟ دراد ی اهدیاف هچ وا یارب ، دمهب رتهب
 رافسا طقفو تسا یرظن تمکد طقفو تسا هداوخ
 ار می لمع رافسا می لو ، تسا هدرک می ط ار یرظن
 می لمع رافسا ندرک می ط یارب .تسا هدرک می ط
 شرکفرد هچنآ و دورب می لمع تمکد غارس دیاب
 نآ ی اجبه هسند قلاخا و دزیرب نورید تسه
 ، دما تسده به هسند قلاخا هکنیا زا دعبات درواید
 زا تسا ترابع هک ، دسرب یرظن تمکد نطاب به
 .دوهش و نافرعی

، م علائی نعمد هفسلف رد می لمع تمکد : ذیملت
 هک می سک به میناوتی م ایآ .تسا قلاخا لمع نامه
 می ار قداعسلا جارعم لاثم ، دناوخی م قلاخا لمع

دهد ماجنا ییاهر اک هچ دیاب هک دنادی م و دناوخ
؟میوگب میکد

یلمع میکد میناوتی م صخشدن یا هب :داتسا
هب طقف و تسا هتشنند و ان اچ رد ی نعید ؛میوگب
تسا هدرک ادیپ مدع یلمع تمکد

لام موحر م و یقارذ یدهم لام موحر م
تمحر - هیوکسمن با و ینادمه دمصلادبع
رحب و تاداعسلا عماج باتک هک - مهیاء الله
یلمع تمکد رد ار قار علا ریهدت و فراعملا
ی لیخ و گرزب رایسب یاهن اسناً اعقاو ،دناه تشون
میناوتی من اما ؛دنتشاد ی تاماقم و دندوب ی بوخ
نیا رد هک ی بلاطم نآ هب اعقاو ن اش دوخ هک میوگب
هدرک لقت هک ی تیاور تقیقده هب و تسه اهب باتک
دندوب هدیسر ،دنا

مامتاً اعقاو یقارذ یدهم لام موحر م ایآ
هتبا ؟دوب هدرک نید زار ش دوخ هئیس ت اکلم
رگا و تسا هتسد ام یارب دراد ناشیا هک ی اهئیس
زیچ رگید ،دنهدهب ام هب ار ناشیا هئیس
1. ن یبَرَقْمَلَا تُتَابِّیْدِرِ اِرْبَلَا تُتَانَسَدِن وچ !میهاوخی من
ناید ددرد هک ی بلاطم هب اعقاو ن اش دوخ ایآ ی لو
ن وچ ؟دندوب هدیسر ،دنتسه قیقده بتارم نیا رد نآ
هک تسین نیا طقف ت اکلم و تسین هبترم کی طقف
یارب اهنیا ؛دینکذ ی دزد و دیروخن بارشد
هب اهنا هک میوگب میناوتی م ایآ .تسا س انلام او ع
نآ رد هتسد هب هئیس ت اکلم نآ ندرک لذب و ضوع
دیاشد ؟دناه دیسر س فذ فیرظ و فیطلا و قیقده بتارم
هک دیآی مر بن اش تارابع زار وطنیا و دنشابه دیسر ن

1: ۳ عقیلعته ، ۱۱۸ ص ، مولعلا رحب هب بوسنم کولسد و ریسده لاسر
،تسین ی تیاور نومضم «ن یبَرَقْمَلَا تُتَابِّیْدِرِ اِرْبَلَا تُتَانَسَدِن» ترابعه
«ی قیقده و ی عقاو تسا ی بلطم و حیحصتسا ی مکده چرگ

روطنیا بتسا ی قیقد لئاسم ی لیخ اهنیا
دناوخی م بشد زامنه کی ی یا هنا مینکر کف هکتسین
مامتن اشراک، دنتفای م و دننکی م ش غ زامزرد و
ی زابنیا زا هک دوب اقاآن امزرد ی صخش بتسا
ی م و درکی م ش غ زامزرد؛ دروآی مرد دایز اه
ام... و دزی م ش رسر ب تونقرد هعفدکی، دانتفا
فرحنم ادعب صخش نیا ی لو. میدیدنخی م و اب
مهم ی لیخ لایب و ی لاء بتارم نا! تفر لاک و دش
دراد ی گتسب اهنیا هم ه ب ق لاخا مدع و تسا
دمحمل آ و دمحم ی لعل صد مهلا